

BRANKO JURČIĆ
Rijeka

Jadranska pomorska agencija

Rane poslijeratne godine pripadaju mukotrpnom preporodnom periodu jugoslavenskih naroda koji, vođeni duhom obnove zemlje, započinjju nadoknadu svih onih velikih gubitaka u ljudstvu i materijalu koje su pretrpjeli u tek minulom najvećem okršaju ljudske historije. I, dok se u unutrašnjosti zemlje obnavljaju privredni objekti, na obali se iznova užurbano izgrađuju luke, stari se brodovi osposobljavaju za plovidbu a prva historijska porinuća u novoj Jugoslaviji otvaraju našim privjencima vrata velikih mora i oceana. Nanovo se iz naših luka dopremaju ili otpremaju tereti svih vrsta i količina. Pojavljuju se prateće službe mlade trgovačke mornarice nove Jugoslavije, službe, čija je specijalnost i namjena asistencija brodovima, pronalaženje slobodnih brodskih kapaciteta za sve veće količine tereta.

Tako se 1947. godine, vladinim dekretom FNRJ, osniva u Rijeci poduzeće Jadranska pomorska agencija. U samom početku ovo je poduzeće s nekoliko filijala duž Jadranske obale obavljalo samo poslove prihvata i otpreme brodova, sa skoro neznatnim učešćem u rezervaciji brodskog prostora zbog skromnih zahtjeva novoformljenih špediterskih poduzeća, ali već polovicom prošlog decenija, kad se počela nazirati sve intenzivnija ekspanzija pomorskog poslovanja na svjetskom tržištu robne razmjene, dolazi do preobražaja Jadranske pomorske agencije. Nekadašnje malo uslužno pomorsko poduzeće koje je djelovalo samo na uskom području luka, osniva filijale u svim većim centrima Jugoslavije, organizirajući svoje polje aktivnosti posrednika između robe i brodarata tamo gdje su bili najveći izvoznici i uvoznici tereta, gdje su se stvarali proizvodi i gdje je bila potrebna najuža suradnja proizvođača, špeditera i agenta. Istovremeno da bi se izbjegle poslovne kompleksnosti u izboru različitih agenata za teret, lučki servis itd., jugoslavenska broderska poduzeća se opredjeljuju samo na jednog koji bi pružio kompletne usluge brodaru. U ovoj polarizaciji brodarata prema generalnom agentu, naša najveća broderska poduzeća »Jugoslavenska linijska plovidba«, »Jadranska slobodna plovidba«, »Jugoslavenska tankerska plovidba«, »Lošinjska plovidba« i druga imenuju Jadransku pomorsku agenciju svojim generalnim agentom. Dolazi tako do kvalitativnog poboljšanja usluga, uslijed novih smjernica poslovanja. Personal, skoro udvostručen, i koji ubraja u svoje redove ljude s pretežno visokom i višom stručnom spremom, pruža usluge brodarima na svim poljima maritimnog agencijskog poslovanja, od lučke otpreme brodova do visoko kvalitetnog posredovanja u zaključivanju ugovora o najmu kompletnih brodova za velike partije tereta. Također mnoge strane parobrodarske kompanije imenuju JADROAGENT — ovom je kraticom Jadranska pomorska agencija poznata u cijelom pomorskom svijetu — za svog generalnog agenta u Jugoslaviji.

U Austriji i u socijalističkim zemljama sve je češće zatraženo posredovanje Jadroagenta za prijevoz tereta koji iz onih zemalja tranzitira preko jugoslavenskih luka za određena zemalja u razvoju. Ali se poslovni uspjesi ne nižu samo na zaključivanju prijevoza tereta, već i na polju jedne manje poznate djelatnosti Jadroagenta: servis putnicima i putničkim brodovima koji redovito ili povremeno pristaju u jugoslavenskim lukama. U samom početku svog postojanja Jadranska pomorska agencija je pružala putnicima servis prijevoza teretnim brodovima koji su raspolagali sa samo nekoliko putničkih kabina, ali su se uskoro pojavile prve strane putničke broderske kompanije koje su redovito svojim brodovima ticale jugoslavenske luke.

Prvo strano parobrodarsko društvo koje je na temelju međudržavnog ugovora otvorilo redovitu prugu između naše zemlje i susjedne Italije bilo je društvo »SAIM« koje je kasnije, promijenivši vlasnika, postalo sadašnje društvo »Linee Marittime dell'Adriatico«. Ovaj brodar svojim najnovijim

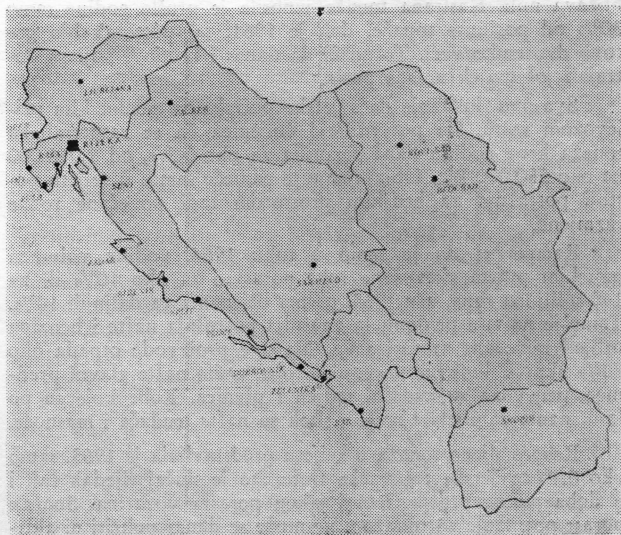
brodovima »Andrea Mantegna«, »Gentile da Fabriano« i s dva trajekta »Jacopo Tintoretto« (porinut u junu 1966. godine) i »Egadi«, je najjače talijansko pomorsko putničko poduzeće koje saobraća između talijanskih i naših luka, prevažajući vrlo veliki broj stranih turista koji ljetuju ili posjećuju našu zemlju. Od samog početka, Jadroagent je imenovan generalnim agentom ovog društva, a vrlo brzo iza njega zatražena je agencija Jadranske pomorske agencije i od strane društva »Adriatica«, drugog italijanskog broderskog poduzeća čija jedna linija za Grčku, redovito saobraća u našim vodama.

Od prošle godine otvorila je liniju iz Crnog mora za Jadran, sovjetska broderska kompanija »Black Sea Steamship Line« koja svojim, brodom »Adjaria« tiče luke Dubrovnik i Split a vode se pregovori za otvaranje redovitih linija u slijedećim godinama i sa drugim broderskim poduzećima kojima će Jadroagent pružiti usluge lučkog agenta i putničkog akvizitera, budući da je danas Jugoslavija poznata u Evropi kao jedna od prvih zemalja u razvoju svjetskog turizma.

Još jedno polje djelatnosti Jadranske pomorske agencije u maritimnom turizmu je pružanje agencijskih usluga ogromnim transoceanskim putničkim brodovima sa 500 do 1000 putnika na kružnim putovanjima koji povremeno pristaju u Dubrovniku i Splitu kako bi se gostima omogućilo da razgledaju kulturno-historijske i prirodne ljepote naših gradova. Najveći od tih brodova koji su do danas posjetili naše vode, bio je do prije godinu dana admiralski brod talijanske trgovačke mornarice »Leonardo da Vinci«. Meta ovih brodova osim Splita i Dubrovnika su danas i mala ali već u cijelom svijetu čuvena mjesta Sv. Stefan i Budva, skoro redovito uključena u program kružnih putovanja svih najvećih broderskih kompanija čiji brodovi dolaze u Jugoslaviju.

Jadranska pomorska agencija osim toga daje i određenu asistenciju vlasnicima malih jahti koji kružeći oko bezbroj otoka našeg Jadrana pristaju i u gradovima gdje filijale Jadroagenta mogu njima pružiti odgovarajući servis.

Jadroagent je tako od skromnog nekadašnjeg malog agencijskog poduzeća, nizom godina konstantnog i uspješnog uspona, prerastao u pravog giganta agencijskog poslovanja, postavši kroz razgranatu svestranu aktivnost najveća pomorska agencija na Mediteranu.

Mreža filijala »Jadroagenta«